

zerek
a 60 f.
eseda,
fillér.
ose de
I kor.
üvegje
3 kor.
es
ik.
krémek.
k, haj-
etétek
fillér.
cikkek
phatók
ában
szám 43.

irájától.
276-32

kezelt-
ozasnak
3000 ko-
tására ar-

munká-
sbeli zárt
-ig hiva-

mber hó
os helyi-

nak a jo-
l az aján-

május hó

y végezni,
sabb ideig

llás mel-

ti összeg
ába mint

befizetni
t mu.ka

alkozónak
síték a jót-

etés hiva-
er hó 8-ik

zolgabiró.

ket

közül a

ntál

óhivatala.

!

II

erek.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Ploitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfize-
tések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
délután 5 órakor. *****

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 262. szám.

Péntek, november 15.

Politikai matiné.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, nov. 15.

Az ellenzéki pártok — úgy mondják — még a látszatát is kerülni akarják annak, mintha együttes tanácskozásuk külön országgyűlés volna. Nohát nem is az. Közügyekkel bibelődnek ugyan s azzal kérkednek, hogy ellenőrző hivatásukat teljesítik és a közvélemény érdeklődik irántuk, — de mindez csak külsőség és frázis. A valóság az, hogy amit ők együtt rendeznek, nem egyéb egy rosszul sikerült politikai matinénál. Sehoh a világon nem sülyedt még annyira a parlamentarizmus, hogy az ilyen nivóju önképzőkör megérdemelje az ellenparlament nevet.

Ahogy így a munkapárttól egészen külön, maguk között csevegnek a külpolitika óriási kérdéseiről, csak most látszik meg igazán, hogy mennyire tájékozatlanok, mily nagyon szegények államférfiúi felfogásban és rátermettségben. Amig együtt tanácskoztak a többséggel, ennek nagy tudásu, hivatott komoly tagjai emelték a vita általános színvonalát s az ellenzék inferioritása kevésbé volt kirívó. Most elkülönülve értelmeznek és szánalmat és bosszúságot keltenek esetlenségükkel.

Teljes fejtelenségükből következik, hogy egymásnak is, saját maguknak is ellenmondanak szakadatlanul. Apponyival ellentétbe helyezkedik Kossuth, Kossuthnal Batthyány s valamennyien szembeállanak Andrássyval. Egész működé-

sükben csupán az a közös vonás, hogy mindent, e történelmi kor világraszoló eseményeit s az ország és a monarchia eminens érdekeit is alá akarják rendelni kicsinyes és önző párttaktikájuknak, esz-közéül akarják felhasználni képzelt sérelmeik megtorlásának.

Ami az Apponyi fejtegetéseiben helyes, mindaz teljes mértékben való igazolása a külügyminiszter, a magyar kormány és a többség külpolitikai magatartásának, mert hiszen Apponyi is elismeri, hogy a balkáni háboru eredményeit tudomásul kellett venni (amit Berchtold már régen megtett) s hogy Albánia függetlenségét és érdekeinket Szerbia követelődzésével szemben mindenáron védelmeznünk kell (ami a többségi politikának is sarkalatos elve). Mégis Apponyi élesen bírálja és elítéli Berchtoldnak a magyar kormány által támogatott külpolitikáját, mivel nemcsak önmagához válik következtelenné, hanem ártalmára is van annak az álláspontnak, amelylyel lényegben egyetért!

A másik ellenzéki vezér (Kossuth Ferenc) nagylelkűen odakinálja a provokáló ellenfélnek, Szerbiának az albán kikötöket s megható naivsággal azt a reményét fejezi ki, hogy Szerbia majd nem fogja ellenünk használni az ajándékot! A harmadik vezér azon ütődik meg, hogy mi miért karoljuk fel a velünk igen jó viszonyban lévő Románia érdekeit!

Noha az ellenzéki urak még azt sem értik, hogy külső bonyodalmak esetén nem szabad pártját fogni az ellentétes

érdekü államnak és hogy másrésről a barátságosabb viszonyban levő állam érdekeiért olykor sikra is kell szállni, ha meg akarjuk tartani barátságát: akkor nemhogy ellenparlament, de még politikai matiné szervezésére sem elég érettek.

A folytonos névszerinti szavazás, obstrukció, sipolás, dobolás kedvéért kár volt így elhanyagolniok a politikai tanulmányokat.

HIREK.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósága november hó 25-ikén d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyre vonatkozó áll. választmányi ülés nov. 22-ikén d. u. fél 4 órakor lesz. A közgyűlés tárgysorozata-ból kiemeljük a következő pontokat:

Maros-Tordavármegye határozata a nemzeti birtokpolitikának megfelelő telepítési és parcellázási törvény megalkotása iránt. — Csanádvármegye határozata a városokban alkalmazott anyakönyvvezetők illetményeinek javítása tárgyában. — Lóavatóbizottsági elnökválasztás. — A megyei igazoló választmány bemutatja a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok 1913. évre érvényes névjegyzékét. — A megyei igazoló választmány bemutatja a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok 1913. évre érvényes névjegyzékét. — A megyei igazoló választmány bemutatja azon vármegyei tisztviselők névjegyzékét, akik az 1886. évi XXI. t.-c. 51. §-a alapján a közgyűléseken ülési és szavazati joggal bírnak. — Időközben megüresedett albizottsági és küldöttségi tagsági helyeknek választás utján leendő betöltése. — A törvényhatósági közutak 1913-14-ik évi költség-előirányzata. — Alispáni jelentés az árvizkárok helyreállításáról és a segélypén-

„TORONTÁL” tárcája.

Királyné.

Per a legpajkosabb, legéletrevalóbb fickók egyike volt a városban. Ördögös egy fickó.

S élte utját mindig vigyázva óvta mindattól, ami rossz és kárhozható volt. Míg a vele egyivásuak Bacchusnak és Venusnak hódoltak, ő Dianának szentelte magát s ragyogó példája lett az erénynek és a jó erkölcsnek... tükör a város összes ifjai számára.

De azok nem jó szemmel nézték és bolondnak tartották.

S ez az állapot akkor sem javult, mikor ő egy csinos, virágzó hajadont szerzett, aki az erényes ifjunak jegyese lett.

Társai mind irigykedtek most a derék emberre.

Ő azonban és szive választottja sok

örömet szereztek egymásnak. Világos értelemmel és nyugodt lelkiismerettel jártak és bizonyára az egész környéken a legboldogabb pár voltak.

Eppen ebben az időben egy idegen diva érkezett a városba. Gyönyörű volt és rövid idő alatt meghódította az összes férfiszíveket.

A költők himnuszokat zengtek róla hosszú poemákban. S a zeneszerzők a költők szavait hangokba ültették át. Mindenki kitette áldozatát az istennő tömjénnel teliszórt oltárára.

De ez büszke volt és gögös s mindenkit visszautasított.

S egyre több és több kérés jött s pályázott kegyéért. Messziről is jöttek sokan. De egy se nyerte meg áhitott tetszését.

Ekkor Per jegyese féltetni kezdte vőlegényét. Hogy tán ő is bele talál bolondulni a csodaszép asszonyba.

Egy napon nyíltan meg is mondta

ezt neki. De ő betapasztotta a száját egy csókkal s aggodalmaskodását szinte bántó vállvonogatással utasította vissza.

Ő, aki aranyos kedvesét oly végtelenül szereti, lehetséges volna, hogy ő egy más, még oly szép és csodálatos asszonytól elbolondíttassa magát? Elképzelhetetlen.

De akkor még nem látta ragyogó ruhájának egy csücskét sem.

Rövid idővel azután látta először. Büszkén és felségesen hajtattott el mellette az asszony, pompás, négy tajtékzó lótlól vont fogatján.

A tömeg sremei csodálattal fordultak feléje.

Per egy villanást fogott fel az ő nagy, sötétkék szeméből — tekintetének csak egy kicsike részét. De ez elegendő volt neki. Mintha odaszögezték volna arra a helyre, ahol állt.

S hátra kellett fordulnia s isteni alakját tekintetével követni. Mintegy

Napi sütőképesség 10 000 kgr.

Napi sütőképesség 10 000 kgr.

Eckstein Samu kenyérgyára Nagybecskerek

Ajánlja az elismert legjobb minőségű tót házikenyeret, u. m.: rozs, fehér és burgonya kenyeret kilónként 28 fillérért Tisztelettel Eckstein Samu.

Napi sütőképesség 10 000 kgr.

1283-54

Napi sütőképesség 10 000 kgr.

zek kiosztásáról. — Jankahid határozata három tanerős állami iskola szervezése tárgyában. — A perlaszi jegyzőválasztás elleni felebezés. — Ernőháza község földeladása.

— **Vasuti menetrendünk javítása.** Fontos értekezlet volt ma délelőtt a vármegyeházán. Vasuti szakférfiak, a vármegye, a város és más érdekeltek ugyanis tanácskozássra gyűltek össze a torontali helyi érdekű vasutak menetrendjének javítása érdekében. A tanácskozáson többek között megjelentek a Torontali Helyi érdekű Vasutak képviselőiben dr. Dellimanics Lajos, Jankó Agoston, Botka Béla, a temesvári kereskedelmi és iparkamara részéről Steinitzer Géza kamarai tag és dr. Szávay Zoltán titkár, Hoitsy Gedeon temesvári üzletvezető, a nagybecskereki forgalmi főnökség részéről Molnár N., Bacsinzky zágrábi üzletvezető, számos osztálymérnök s az érdekeltek vidékei képviselői. Az értekezleten Hoitsy Gedeon üzletvezető betérjlesztette javaslatát a vasuti menetrend javítására. A javaslatot, amely a Nagybecskerek—temesvári, pancsovai, verseczi vonalak menetrendjének tetemes megjavítását célozza, az értekezlet némi módosításokkal elfogadta, úgy, hogy tavaszra vasuti összeköttetésünk megint előnyösen javulni fog.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Kluge Károlyné szül. Mazur Sarolta mint nővér, a megboldogultnak kiskorú gyermekei Lidia és Edith, valamint a maga és az összes rokonok nevében mély fájdalommal tudatja, hogy özv. Molnár Mihályné, született Mazur Anna folyó hó 15-én reggel 6 óraker hosszas szenvedés után életének 38-ik évében meghalt. A drága halott földi maradványai folyó hó 16-ikán délután fél 4 óraker fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint az Aradaci-utcai gyászházban beszenteltetni és ezután a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 18-ikán reggel 9 óraker fog bemutatni a róm. kath. plébánia-templomban.

— **Köszönet.** A Gyermekbarát-egylet őszi gyűjtése alkalmával dr. Dellimanics Lajos főispán és neje 20 koronát adományoztak nevezett egyletnek, melynek vezetősége ezúton fejezi ki halás köszönetét a nemesszívű adományért.

— **Egy tanító emlékezete.** Szentborbálán, mint már említettük, Dittrich Péter volt szentborbálai tanító 35 évi

megbűvölten bámult a látóhatár felé, miután a felkavart porfelhő már régen leülledett.

Végre el tudott onnan szakadni — s megzavarodottan hazakerült.

Kedvese fájdalommal látta ábrándos, önkívületi tekintetét és sejtette, mi történt.

Nem kérdezősködött. Csak gyászoló tekintettel nézett rá.

De ő őszinte volt jegyeséhez s elbeszélte neki a történeteket.

— Ugy jött, ahogy te megjósoltad. Elvakítottam magamat — a föld legszébb lényétől.

Már másnap hozzá akart menni s kegyéért esengeni...

Növekvő aggodalommal hallgatott a kedvese minden egyes szavára, melyek úgy furódtak szívébe, mint megannyi tördőfés.

A leány átkarolta kedvesét. S remegő hangon próbálta vad elhatározásáról lebeszélni.

— Ne csábítsd magad annak az asszonynak a hálójába. Szerelmemre kérlek, könyörgök hozzád: ne menj hozzá, ha szived békéjét meg akarod őrizni.

De ő nem hallgatott már rá. Minden kérése és kedveskedése dacára másnap a diva elé lépett.

Pirulva állt előtte — elvakítva szépségétől. S egy szó, egy árva szó nem hagyta el ajkát.

— Mit akarsz tőlem, te büszke fiú? Miért adtak az istenek neked oly szép száját, ha a beszéd tehetségét nem adták meg hozzá?

eredménydus tanítói működésének megörökítése céljából halás volt tanítványai márványemléktáblát helyeznek az iskola-épület falába. Az emléktábla leleplezése folyó hó 21-ikén (csütörtökön) lesz a következő sorrenddel: 1. Reggel fél 8 óraker gyászistentisztelet a szenthuberti róm. kath. templomban. 2. Gyászistentisztelet után kivonulás a temetőbe az ünnepelt sírhöz, esetleg koszorúhelyezés. 3. D. e. 9 óraker a Délmagyarországi Tanítóegylet „Zombolya—nagykikindai” fiókkörének választmányi ülése a szentborbálai iskola egyik tantermében. 4. Az emléktábla leleplezése. a) Himnusz. b) Magyar alkalmi beszéd, tartja Koválik Károly r. kath. tanító Kőcsén. c) Német alkalmi beszéd, tartja (volt tanítványa): Schweiger Antal cs. és kir. százados, nyugd. d) A községi előljáróság az emléktáblát átveszi e) Esetleg kereszt-szentelés. f) Szózat. 5. A Délm. Tanítóegylet Zombolya—nagykikindai fiókkörének rendes őszi közgyűlése. 6. Ünnepi bankett Hesz Péter vendéglőjében. Egy teríték ára 3 korona, amely előre beküldendő Parison L. tanítóhoz. 7. Este 7 óraker műkedvelői előadás külön programmal, amely az ünnepnapon fog kiosztatni.

— **Uj gyorsvonat.** A májusi menetrendbe új gyorsvonatot állít be a Máv. igazgatósága: a Nagyvárad—Kaposvár—fümei gyorsvonatot. Gondoskodás fog történni egyúttal aziránt is, hogy ezen gyorsvonatokhoz Pécs felé kapcsolatot teremtsenek. Az új gyorsvonat, melynek Kolozsvárról is átmeneti kocsija lesz Fiuméig, Nagyváradról hajnali 3 óra 50 percker fog indulni, még pedig Dombóvárig mintegy 70 kilométeres gyorsasággal, egyike lesz tehát legszebben futó gyorsvonatainknak. Pécsről a délután 4 óra 23 percker induló gyorsvonatnak lesz Szeged, Nagyvárad felé esatlakozása, ahova a fümei gyorsvonat éjjeli egy óra után néhány percker fut be és az ut Pécsről Szegedre öt óraker fog igénybe venni, Szabadkára pedig innen el lehet jutni ötötfél óra alatt, ami rendkívüli haladásnak mondható. A gyorsvonati kocsikat Dombóvárnál esatolják a Budapest—Kaposvár—fümei nappali gyorsvonathoz, mely este érkezik Fiuméba. A menetrend különben végleg megállapítva még nincs, mivel tekintettel kell lenni a Dombóvár—Kaposvár—fümei vonalrész teherviselő képességére.

— **Tanítógyűlés Módoson.** A Délmagyarországi Tanítóegylet Módos—párdányi fiókköre f. hó 9-ikén d. e. 9 óraker tartotta Módoson a róm. kath. hitfelekezeti iskolában őszi közgyűlését. A gyűlést Schmidt Antal istvánföldi áll. igazgató-tanító, egyleti elnök nyitotta meg, majd a vallásoktatás társadalmi létfel-

— Sze-ret-lek, szép asszony, — mondta végre, félve, remegő ajakkal.

— Hohó! Nem te vagy az első aki így beszél. S nem is te vagy az első, akinek ezt felelem: Hozd el nekem, ami neked legkedvesebb a földön. S kegyemnek napja nyomban rád fog ragyogni.

Eltávozott, mély gondolatokba merülve. Ugyan mi a legkedvesebb neki a földön?

Harmadnapra rá fölkereste jegyesét. Karjaiba zárta s elhalmozta égő csókjával és kedveskedéseivel.

Utójára. Bucsuzóra. Azután megölte őt. Szívét pedig kimezszette testéből.

Másodszor lépett a kékszemű szépség elé.

— Nézd. Megöltem a menyasszonyomat. Ime, itt hozom a szívét, neked. Még gőzölög a forró vértől. Ez volt nekem legkedvesebb a földön.

Oly mosolylyal, mely úgy érintette, mint fagyos lehellet, lépett elébe a gögös asszony és így válaszolt:

— Kár, hogy fiatal menyasszonyod kénytelen volt életét és szíve véréit ideadni. De én semmire sem használhatom az olyan embert, aki másnak szívét többre becsüli, mint azét, akinek kegyeit áhitja.

Merrev pillantást szegzett a szép divára — s egy szó sem tudott szólni.

Aztán elment szegény fiu. Sohse látták többé.

Halfdan Langgard.

tételről tartott szép értekezést Moravetz Gyula csávosi róm. kath. plébános. Utána a VII. egyetemes tanítógyűlésnek és az óvónői fizetésrendezés, a tanítói nyugdíjtörvény módosítása és a szolgálati pragmatika megállapítása tárgyában hozott határozatait ismertette J a k a b Sebestyén istvánföldi áll. tanító. Végül megállapították, hogy a tavaszi közgyűlés helye Istvánföldre lesz.

— **A beodrai gavallér.** Érdekes és jellemző kis ügy foglalkoztatja most a nagybecskereki rendőrséget. A história hőse egy beodrai kalandos parasztfiu. Nagy Kálmán ez év őszeig nyugodtan élt odahaza Beodrán az apja házában és dolgozott, mint ahogy egy szorgalmas földműves ember fiához illik. Egy szép napon azonban hogy-hogy nem, tudatára ébredt annak, hogy ő másra van teremtve, mint a mezei munkára és így elhatározta, hogy otthagyja a faluját s elmegy majd egy városba szerencsét próbálni. Így került Becskerekre a kalandos fiu s itten beállott előbb a Rózsa, majd a Club-kávéházba evőeszköz-tisztogatónak. A fiu azonban sehoggy se tudott beletörődni ebbe a helyzetébe, hanem többre vágyott, nevezetesen urasági inas akart lenni mindenáron. Erre a pályára, mint különben azt már ő maga is felfedezte, szép, szabályos lakáj-arca is kiváltképp predestinálta. Végre sikerült is neki helyet kapni, esakhogy a fiu, lévén most már nagyon válogatós, nem sokáig maradt egy helyen. De nemcsak, hogy nem maradt, de később már be se állt az új helyére, hanem a felvett foglalókkal elegánsan odébbállt. E miatt azután sokszor keblemetlenkedtek neki a rendőrségen. Végül azután megint beállt egy nagybecskereki uri családhoz inasnak, ahol eleinte tetszett neki az állapot, mert a gazdája saját szép és elegáns ruháiból kiöltöztette, úgy, hogy a fiu most még jobban feszített, mint azelőtt s Beodrán, ha látogatást tett, „gavallér”-nak nevezték. Az elegancia utáni vágy később arra vitte, hogy a gazdája ruháiból is fölvette a neki tetsző ruhákat. Egyik nap a gazdája vidéken volt és neki megparancsolták, hogy menjen ki a vasutra s várja meg ott a gazdáját. A nagyravágyó komornyik felhasználva gazdája távollétét, felvette annak drága téli bundáját s így tekintélyesen kiöltözködve, elment egy cimborájával egy görbe estét csinálni. A gazdája elé a pályaudvarra természetesen nem ment ki, de egyben hazá se ment, hanem megszökött s azóta a fiuak nyoma veszett. A rendőrség nyomoztatta, de sikertelenül. Most azután végre megtudták, hogy a beodrai gavallér egy komáromi kórházban fekszik beteg. A becskereki rendőrség most a komáromihoz fordult s így valószínű, hogy a nagyratörő komornyikot a kórházból majd egy ingyenes és hűvös levegőjű „szanatóriumba” internálják egy kis „utókurára”.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órakeról este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órakeról este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órakeról kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközlöttek.

November 21., 22., 23. és 24. Nagybecskerek országos vásár.

November 22. Megyei áll. választmány ülése.

November 24. Tüzoltó szövetség közgyűlése.

November 25. Rendkívüli megyei közgyűlés.

December 9. Közig. bizottság ülése.

Művészet, irodalom.

** A Berliner Residenz-Ensemble tegnap este Engel és Horst „Die Welt ohne Männer“ című bohózatát adta elő, melynek rusztikus jellegét a társulat tagjai igen jól érvényesítették. Különösen nagy tetszést keltettek az előadók közül: Müller kisasszony és a társulat kómikusa Asper.

A társulat ma este Bernstein Tolvaját adja s azonkívül még három előadást tart: Holnap a „Sabin nők elrablása“, vasárnap Jarno és Buchbinder „Er und seine Schwester“ című énekes bohózata, hétfőn pedig Tulda „Der Dummkopf“ című vígjátéka kerül színre.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Törökország vége. — A bolgárok Csataldzsánál is győztek. — Holnap bevonulnak Konstantinápolyba. — A török-bolgár béketárgyalások. — Monarchiánk és Szerbia. — Áremelkedés a tőzsdén.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Immár mondhatni, hogy Törökországnak vége van s le fog tűnni Európa térképéről. Mai jelentések szerint ugyanis a bolgárok csataldzsánál is győztek s egymásután szorítják ki hadállásaikból a török csapatokat. Egy szófiai jelentés már arról is szól, hogy a bolgárok holnap bevonulnak Konstantinápolyba, de ez valószínűleg korai remény, mert még jó néhány napig lesz dolguk a törökökkel, amíg Konstantinápolyig jutnak. A csataldzsai legújabb bolgár győzelem, valamint a törökök békekeresése az európai pénzpiacra és tőzsdékre is kedvezőleg hat, mert a csataldzsai döntő ütközet után már nincs anyaga a háborúnak s elkövetkezik a béke. A békereményeket nem zavarják a monarchiánk és Szerbia közötti ellentétek sem, mert minden oldalról az a vélemény, hogy az ellentéteket békésen oldják meg. A háború befejezésének reménye érvényesül a budapesti és bécsi tőzsdén is és tíz-tizenöt koronás áremelkedések voltak.

Mai jelentéseink a következők:

Törökország vége. — A bolgárok Csataldzsánál győztek. — Holnap bevonulnak Konstantinápolyba.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a főhadiszállásról érkezett jelentés szerint a **bolgár sereg Csataldzsánál áttörte a török sereg centrumát. A török sereg megbomlott s egy része már menekül. A bolgár sereg most északra szorítja a törököket, hogy Konstantinápolyba az ut szabadon álljon.**

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Reichspost jelentése szerint a bolgárok föltétlenül bevonulnak Konstantinápolyba, mert a hadsereg így követeli.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Az egész városban nagy az öröm a föltét, hogy a bolgár sereg áttörte Csataldzsánál a törökök védelmi vonalát s győzelmesen nyomul előre. Több ideérkezett hír szerint a **bolgár hadsereg már holnap bevonul Konstantinápolyba.**

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jeentések szerint a bolgárok Csataldzsánál azért vártak eddig a támadással, mert Miklós cár kijelentette, hogy nem engedi meg a bevonulást a bolgároknak Konstantinápolyba. Most azonban a cár már nem ellenzi a bevonulást.

A török-bolgár béketárgyalások.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, tegnap két török politikus érkezett oda Konstantinápolyból, hogy a fegyverszünet, illetőleg a török-bolgár békejavaslatok ügyében a bolgár kormányval tárgyaljon.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török kormány holnapra várja a bolgár választ a török békejavaslatokra.

Monarchiánk és Szerbia.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy monarchiánk és Szerbia közötti ellentétek békés megoldást nyernek, mert Szerbiában újabban teljesen meg van arra a hajlandóság, hogy monarchiánk föltételeit figyelembe vegye. A szerb kormány ugyan még nem válaszolt a monarchia föltételeire, de a válasz egy-két nap alatt meglesz.

Áremelkedés a tőzsdén.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ugy a bécsi, mint a budapesti tőzsdén ma nagyobb áremelkedések voltak. A budapesti értéktőzsdén egyes értékek husz-harminc koronával is emelkedtek. Déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 813 (az emelkedés tegnaptól 17 korona), Osztrák Hitel 616, Koronajáradék 84.80, Jelzáloghitelbank 432, Lezámitoló Bank 528, Hazai Bank 298, Magyar Bank 570 (az emelkedés 31 korona), Rimamurányi 730 (emelkedés 28 korona), Salgótarjáni 750 (emelkedés 33 korona), Közuti Vasut 697 (az emelkedés 38 korona), Villamos Vasut 395.

A delegációk.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma letárgyalta a hadsereg rendkívüli szükségleteit s azokat megszavazta. Holnap a plénum a külügyi költségvetést tárgyalja.

Az ellenzéki kupaktanács fiaszkója.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A koalíció kétnapos értekezlete teljes és tökéletes fiaszkóval végződött. Az érdeklődés a sekélyes vita iránt annyira megcsappant, hogy tegnap már maguk az ellenzéki képviselők sem tartották érdemesnek megjelenni. Egy tárgyilagos forrás a „Budapesti Hírlap“ szerint délután 5 órakor, amikor a ülés idejét hirdették, alig tíz-tizenkét képviselő volt együtt. A vezérek igen kedvetlen hangulatban konstataáltak a lelkesedés és összetartás hiányát. Félhatra járt az idő, amikor az elnökség meddőnek találta a további várakozást és **Batthyány Tivadar gróf megnyitotta az ülést csaknem üres széksorok előtt. Ekkor mindössze 25 képviselő volt jelen,**

tehát az „ellenparlament“ nemcsak határozatképtelen, de tanácskozásképtelen is volt. Az elhangzott beszédek nem érdekelik — a kommentárt s az országnak nincs oka érdeklődni eziránt a vita iránt, amikor maguk az ellenzéki képviselők sem érdeklődnek iránta.

Wekerle memoranduma.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Politikai körökben azt beszélték, hogy Wekerle Sándor memorandumot dolgozott ki a politikai helyzet megoldására. Wekerle egyik bizalmasa ma kijelenti, hogy bár Wekerle hajlandó volna résztvenni egy új pártalakulásban, de személyesen még nem lépett akcióba.

A Nobel-díj irodalmi jutalma.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Stockholmból sürgönyzik, a Nobel-bizottság az irodalmi díjat Hauptmann Gerhardnak javasolja kiadni.

Härtl Lujzát elítélték.

Budapest, nov. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Munkácsról sürgönyzik, az ottani járásbíró ma délelőtt tárgyalta Boroevics hadtestparancsnoknak Härtl Lujza ellen beadott becsületsértési panaszát. A tárgyalás iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés. Boroevics nem jelent meg a tárgyaláson. Dél felé Felföldy járásbíró kihirdette az ítéletet, amely szerint a bíróság Härtl Lujzát az enyhítő körülmények figyelembevételével háromszáz korona fő és hatvan korona mellékbüntetésre ítélte. Härtl Lujza és védője felebeztek az ítélet ellen.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.84
Rozs (áprilisra)	10.46
Zab áprilisra)	10.83
Tengeri (májusra)	7.84

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken ma megtartott hetivásár alkalmával:

Buza (uj)	50 klgr.	10.—	korona.
Kétszeres	„	9.—	„
Rozs	„	—	„
Árpa	„	7.50	„
Zab	„	11.50	„
Kukorica	„	7.—	„
Repce	„	—	„
Széna I.	„	8.—	„
Széna II.	„	7.—	„
Szalma I.	„	2.40	„
Szalma II.	„	2.—	„
Burgonya 1 klgr.	„	—08	„
Disznóhus I. 1 klgr.	„	2.—	„
Disznóhus II. 1 klgr.	„	1.80	„
Disznózsir 1 klgr.	„	1.68	„
Marhahus I. 1 klgr.	„	1.76	„
Marhahus II. 1 klgr.	„	1.68	„
Borjúhus I. 1 klgr.	„	2.—	„
Borjúhus II. 1 klgr.	„	1.60	„
Juhhus 1 klgr.	„	1.22	„
Fiatal bárányhus I. 1 klgr.	„	—	„
Fiatal bárányhus II. 1 klgr.	„	—	„

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Hirdetmény.

1293-3.1

Kumán község előljárósága ezennel köz-
hírré teszi, hogy a község határait an gyako-
rolható vadászati jogot folyó évi november hó
20-án megtartandó nyilvános árverésen 1912.
évi augusztus hó 1-től 6 évi időtartamra bérbe
fogja adni.

Az árverési feltételek Kumán község
jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt be-
tekinthetők.

Kumánon, 1912 november 6 án.

Az előljáróság.

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb
folytonégői.

Egészségi szempontból
a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betüzeléssel
egész télen ég, mi által
a sok fáradsággal és költ-
séggel járó mindennapi
betüzelés megtakarítatik

Látható tűz. Eredeti biz-
tonsági szabályozó.

Gázömlés vagy robbanás
teljesen kizárva, ellen-
ben mindig egyenletes
és egészséges melegség,
különösen a szoba alsó
légrétegeiben is

Egyedüli elárúsítás
Nagybecskerek
és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésében
az arany kaszához
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.
020-x 55

968001/912. Atb. szám.

Féltáru vasútijegy váltására jogosító arc-
képes évi igazolványok kiállítására, illetve
érvényesítése az 1913. évre.

Az állami alkalmazottak és törvény-
hatósági tisztviselők, továbbá a községi és
körjegyzők, a rendezett tanácsú városok
tisztviselői, a nem állami tanszemélyzet,
valamint az állami és törvényhatósági
nyugdíjasok részére kiállított azok a féltá-
ru vasúti jegy váltására jogosító arc-
képes évi igazolványok, melyeknek ér-
vénytartama csak az 1914-ik év végével
jár le, a jövő 1913. évre leendő érvényesi-
tés végett a m. kir. államvasutak igazgató-
ságához (Budapest, Andrássy-ut 73-15.
szám.) már beküldhetők, legkésőbb azon-
ban december hó 31-ig okvetlenül bekü-
lendők.

Azok az igazolványok, melyeknek ér-
vénytartama 1912. évi december hó végé-
vel megszűnik, birtokosaik által a lejáratig
megtartandók, helyettük azonban az 1913.
évre személynként egy-egy fénykép be-
küldésével ugyancsak legkésőbb f. évi
december hó végéig új igazolványok kiál-
lítása kérelmezendő.

Azoknak, akiknek a folyó évben arc-
képes évi igazolványuk nem volt, de illet
a jövő 1913. évre szerezni kívánnak, az
igazolvány kiállítását szintén a fent jel-
zett határidőn belül kell kérelmezniük.

Különösen figyelmeztetjük az érdekel-
teket, hogy az igazolványok érvényesíté-
sért és az új kiállításáért járó 2 ko-
rona kezelési illeték m. kir. postabélye-
gekben rovandó le.

A postabélyegek a betérjesztendő kér-
vényre vagy névjegyzékre felragasztan-
dók.

Kézpénz vagy okmánybélyeg keze-
lési illeték fejében el nem fagadtatik.

A kérvények és a hivatalok részéről
beterjesztendő névjegyzékek az előirt zá-
radékkal és a hivatali pecséttel látan-
dók el.

Az érdekelt hivatalok részéről úgy az
érvényesítendő igazolványokról, mint a
kiállítandó új igazolványokhoz szükséges
fényképekről külön-külön jegyzék készi-
tendő.

Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra
is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a
lakhelyükre illetékes közigazgatási ható-
ság által igazoltatni kötelesek, hogy
semmiféle díjazott tisztséget vagy fize-
téssel járó hivatalt nem viselnek.

Budapest, 1912 október 25.

A m. kir. államvasutak
igazgatósága.

Állandó szükségletnél

mindenféle

**gummicikkek, sérvkötők, has-
kötők, gummiharisnyák, köt-
szerek, gyógyárak, illatszerek,
crémek, puder, hajfestékek,
szemüvegek,
háztartási és fotografiai cik-
kek, olajfestékek és falfestékek**

megbeszélés szerinti **előnyárban**
kaphatók

Kovács Sándor drogériájában
Nagybecskereken.

Telefon 43. 1175-12.3 Telefon 43.

Két szobából álló butorozott

garçon lakás
kiadó

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

1286-3.3

Hirdetmény.

1290-3.1

Az Arankavidéki belvíz- és levezetési
társulat tulajdonát képező, Nagyszentmiklóson
a Templom-utcában levő 114. ö. i. számú há-
zát a f. évi november hó 7-én tartott rend-
kívüli közgyűlésén hozott határozata értelmé-
ben hosszabb időre leendő bérbeadás vagy
eladásra értékesíteni kívánja.

A főépület, mely 1898. évben a legszo-
lidabban épült, egy emeletes, 34 m. utcai hom-
lokzattal, két lépcsőházzal; a beltelek 2040
□-méter, amelyből a főépület alapterülete
550 □-méter, az ugyanaktör épült meliek-
épület alapterülete 85 □-méter.

A földszinti helyiségek a következők:
3.8 m. szélességű kerámitburkolattal ellátott
fedett bejárat, 6×5, 5.50×7, 6×7, 5.30×7,
4.50×7, 4.2×4.5 m. lakószobák, 3 m. széles
zárt folyosó, ezzel kapcsolatban 25 □-méter
alapterületű zárt verenda, fürdőszobával, kony-
hával, mosókonyhával, cselédszobával, élés-
kamrával, stb.

Az emeleti helyiségek a következők: 4×4,
4×5.50, 6×5, 11.90×7, 5.30×7, 4.50×6.30,
4.50×4.20, 3×4.50, 5.10×4.50, 3×4.50 mé-
teres szobák s az egész udvari homlokzat mel-
lett elhuzódó 3 m. széles zárt folyosó.

A bérbeadás, illetve eladásra ajánlott
társ. épület szálloda, kávéház vagy bármely
nyilvános középület céljaira is csekély átala-
kítással alkalmas.

A részletekre nézve felvilágosítást ad a
társulat igazgatósága Nagyszentmiklóson s
ugyanoda küldendők be folyó évi december
hó 4-ig az írásbeli ajánlatok is.

Nagyszentmiklós, 1912 november hó 9.

Társulati igazgatóság.

Zsombolyai járás főszolgabírájától.

8693-1912. szám.

1291-3.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett **Zsom-
bolya községi II. irnoki allásra** ezennel pályá-
zatot hirdetek.

Az üresedésbe jött állással a következő
javadalmazás jár: Törzsfizetés 1000 korona,
lakbér 200 korona és ötödéves korpótlék 5-ször
egyenként 100 korona

Felhívom a pályázni óhajtokat hogy sza-
bályszerűen felszerelt kérvényeket hozzám
folyó évi **december hó 3-án** délután 5 óráig
nyujtsák be, mert a később érkezőket figye-
lembe nem veszem.

Zsombolya, 1912. évi november hó 11-én

Fóris, főszolgabíró.

2333-1912. kig. szám.

1294-1

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy f. évi november
hó 10-én az Antalfalva határában egy 2 éves
szürke koca felfogatott.

A tulajdonos tulajdonjogát f. évi novem-
ber hó 30-ig alólított előljáróságnál beigazol-
hatja.

Amennyiben a tulajdonjogot beigazolni
képes tulajdonos fenti határidő alatt nem je-
lentkezik, a bitangásba vett koca f. évi **de-
cember hó 1-én** nyilvános árverésen el fog
adatni

Kelt Antalfalván, 1912. évi nov. 13.

Az előljáróság.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

6119-1912. kig. szám.

1276-3.3

Árlejtési hirdetmény.

Az antalfalvai járási utibizottság kezelé-
sége utalt **árkodi Berzava fahid tatarozásának**
szüksége merülvén fel. A körülbelül 13000 ko-
rona értékű tatarozási munka biztosítására ár-
lejtést hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen munká-
lat teljesítésére vállalkoznak, hogy írásbeli zárt
ajánlatukat 1912. évi **december hó 15-ig** hiva-
talomnál nyujtsák be.

Az ajánlatokat 1912. évi december hó
16-án d. e. 11 órakor fogom hivatalos helyi-
ségemben felbontani.

Az utibizottság fentirtja magának a jo-
got az ajánlatok közül tekintet nélkül az aján-
lati összegre, szabadon választani.

A vállalati munka 1913. év május hó
31-ig átadandó.

Vállalkozó köteles a munkát úgy végezni,
hogy a hidon a közlekedés huzamosabb ideig
fennakadást ne szenvedjen.

A vállalati munka egy évi jótállás mel-
lett lesz kiadva.

Vállalkozó köteles a vállalati összeg
10%-át Antalfalva község pénztárába mint
járási utipénztárba biztosítékképpen befizetni.

A vállalati összeg a teljesített munka
műszaki felülvizsgálása után vállalkozónak
nyomban ki lesz fizetve, míg a biztosíték a jót-
állási év leteltével lesz kiutalva.

A részletes előmérieti költségvetés hiva-
talomban betekinthező.

Antalfalva, 1912. évi november hó 8-ik
napján

Zsiross, főszolgabíró.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontál vármegyében.